

ným pro tento spor, jsou rozsudek i řízení, jež mu předcházelo, zmatečny.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci i zákonu a je v podstatě také správně odůvodněno. Názor stěžovatelův, že je spornou též jsoucnost pachtovní smlouvy, nemá skutkového základu ani v žalobkynině ani ve stěžovatelově přednesu. Sporná jsou jen některá ustanovení smlouvy, pro jejichž tvrzené porušení se žalobkyně právě domáhá jejího zrušení, ale pro ně není sporná ještě jsoucnost smlouvy samé. Pokus stěžovatelův, stížností přivést na přetřes správnost odvolacího rozhodnutí o útratách a prvního rozhodnutí o nepřípustnosti určovací žaloby, je marný. Prvému brání předpis § 528 c. ř. s., druhému okolnost, že se odmítající rozhodnutí odvolacího soudu nemohlo obírat a také neobírá otázkou ve hmotném právu kotvící, zda jsou či nejsou uskutečněny předpoklady určovací žaloby podle § 228 c. ř. s.

Čís. 8758.

Pověřil-li peněžní ústav úpisem válečných půjček pobočku jiného peněžního ústavu, byl úředník této pobočky činným jako zmocněnec pověřivší banky a nelze ho pokládati za pouhého sběratele úpisu válečných půjček. Přísliby jeho při úpisu válečných půjček jest pověřivší peněžní ústav vázán.

(Rozh. ze dne 2. března 1929, Rv I 1702/28.)

Žalovaný upsal válečnou půjčku za 100.000 K, byv dirigentem filiálky banky M. ujištěn, že nepřejímá na sebe žádné risiko a že splnil svůj závazek tím, že složil 10.000 K válečné půjčky. Žalující spořitelna v S. opatřila žalovanému válečnou půjčku a obtížila ho na lombardním účtu 95.041 K. Žaloba, již se domáhala spořitelna na žalovaném zaplacení těchto 95.041 Kč, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Skutková zjištění neospravedlňují názor, že prohlášení dirigenta F-a byla buď právně neúčinnou pohnutkou, anebo radou danou ať již důvěrníkem žalovaného nebo sběratelem přihlášek k úpisu válečných půjček. Žalobkyně zmocnila filiálku banky M., by přijímala za ni úpisy válečných půjček za podmínek zvláště příznivých. Tím užila její součinnosti. Nešlo však jen o úpisy a o přihlášky k nim, nýbrž i o zápůjčky na lombard, neboť jiným způsobem nedalo se tehdy dosíci přihlášek, což jest patrné z toho, že žalobkyně spokojila se krytím ve výši

30% a poskytovala značnější výhody co do úrokové míry. Pobočka banky M. byla sama peněžním ústavem, jenž jednal svými úředníky jako žalobkyně, a nelze již proto co do rozsahu oprávnění daného jí uvedeným zmocněním klásti ji anebo její úředníky na roveň pouhým sběratelům, kteří byli činni z příkazu politických úřadů, nebo realitní kanceláři, jak míní dovolatelka. Žalobkyně pověřila pobočku M. jednáním, jež prováděla sama, t. j. přijímáním přihlášek k úpisu a sjednáváním zápůjček k tomu nutných za podmínek smluvených mezi stranami. Tomu nasvědčuje i způsob provedení, neboť filiálka M. provedla úpis pro žalobkyni, zatíživši ji příslušnou částkou. Pokud šlo o zmíněná právní jednání, byla pobočka banky činna jako zmocněnec žalobkyně, jehož oprávnění jest posouditi podle čl. 47 obch. zák., t. j. byla zmocněna k určitému druhu jednání, a plná moc jí udělená vztahovala se na všechna právní jednání a na právní činy, jež sebou přináší provádění takových jednání. Upisovatelé jednali s úředníkem pobočky, ale práva a závazky z jednání toho vznikly přímo žalobkyni (čís. 298 obch. zák.). Že dirigent F. byl při jednání se žalovaným činným jen jako poradce, nelze dovoditi ze skutkových zjištění, podle nichž jednal jako vedoucí úředník pobočky, tudíž jako její obchodní zmocněnec. Jest proto i jeho poměr k pobočce a důsledkem zmocněneckého poměru této i jeho poměr k žalobkyni posouditi podle čl. 47 obch. zák. Neoprávněný jest proto názor, že dirigent jednal jen částečně jako zmocněnec a částečně jako poradce žalovaného, t. j. že závazně s ním smluvil pro žalobkyni jen úpis válečné půjčky a lombardní zápůjčku za určitých výhod, kdežto další výhody mu naznačil jen jako poradce, po případě dal mu sliby nezávazné pro žalobkyni. Takový výklad přičí se při nejmenším zásadě poctivosti a víry, neboť nebylo ani tvrzeno, že upozornil na meze svého oprávnění nebo že žalovaný o nich zvěděl jiným způsobem. Naopak mohl žalovaný právem spolehnouti na předpis čl. 47 obch. zák. a pokládati veškerá prohlášení dirigentova za vážná a závazná pro žalobkyni. Jest proto co do právního účinku posouditi jednání mezi žalovaným a žalobkyní zastoupenou dirigentem podle projevů, jež strany učinily navzájem, a to jako celek. Není důvodu, proč by některé sliby zástupce žalobkyně měly býti posouzeny jinak než ostatní. Není opory ani pro názor, že jednání dirigentovo bylo jen nezávazným vybídnutím k zaslání písemné oferty přímo žalobkyni. Bylo již shora odůvodněno, proč nelze pobočku banky zmocněné žalobkyní pokládati za pouhého sběratele nebo sprostředkovatele. Výklad takový odporoval by zásadě poctivosti a víry, a nemá vůbec opory ve skutkových zjištěních, neboť, zmocnila-li žalobkyně pobočku banky k převzetí úpisů, zmocnila ji tím i k sjednání zápůjček k tomu nutných, a tím k sjednání podmínek, za kterých byly zápůjčky ty poskytnuty. Takové oprávnění nepříslušelo pouhým sběratelům, kteří vybízeli jen k podání ofert, t. j. přihlášek k úpisu. Peněžní ústav bylo pokládati za přímého zmocněnce, nebyly-li strany výslovně upozorněny na opak. Žalovaný byl proto oprávněn pokládati dirigenta pobočky za zástupce druhé smluvní strany, bráti jeho sliby vážně a sjednati s ním smlouvu ústně. Dirigent pobočky nebyl třetí

osobou, jak míní dovolatelka. Žalovaný neměl příčiny uvažovati o pohnutce, jež přiměla žalobkyni k převzetí závazku tak značného, jímž bylo vyloučení jakéhokoli rizika, t. j. dalších platů pro žalovaného a omezení záruky na lombard, neměl ani důvodu odeprítí podpis depositního listu, ano se mu dostalo ujištění z téže strany, že jde o formalitu, t. j. že ústní přípověď zůstává v platnosti. Ani písemná přihláška ani depositní list nevylučovaly, by strany nesmluvily další ustanovení smlouvy o zápůjčku ústně. Nelze si vysvětliti, proč žalovaný neměl důvěrovati slibům dirigentovým, proč měl požadovati, by jeho sliby byly pojaty do přihlášky a do depositního listu, an jednal s ním jako s druhou smluvní stranou. Není opory pro názor, že žalovaný byl na omylu nevyvolaném žalobkyní, neboť smlouvu sjednanou mezi stranami jest posouditi podle toho, jak byla platně sjednána, a to bylo prokázáno. Z toho plyne jediný důsledek, t. j. neoprávněnost žalobního nároku, neboť žalovaný nemůže býti odsouzen k platu, jenž byl výslovně vyloučen pro všechny možné případy. Na věci nemění nic ani písemnosti v dovolání uvedené, neboť ani z nich nelze dovoditi, že žalovaný pokládal se za dlužníka i co do části dluhu nekryté zástavou a že uznal povinnost zaplatiti celý dluh hotově.

Čís. 8759.

Pod předpis § 77, druhý odstavec, j. n. spadají i žaloby o rozdělení jen části pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 2. března 1929, R II 65/29.)

Žalobce domáhal se žalobou, zadanou na pozůstalostním soudě, na žalovaném vydání akcií, které náležely do pozůstalosti. Námitku místní nepřislušnosti soud první stolice zamítl a žalobu zamítl. Odvolací soud vyhověl námitce místní nepřislušnosti a žalobu odmítl. Důvody: Neprávem má rozsudek první stolice za to, že tu jde o žalobu, týkající se rozdělení dědictví po Františku C-ovi. Podle § 77 j. n. náležejí ovšem žaloby, týkající se rozdělení dědictví výlučně před soud, u něhož se pozůstalost projednává. Tento výlučný soud trvá i po právoplatném odevzdání pozůstalosti. Význam tohoto předpisu vysvítá jasně z vysvětlivek k jurisdikční normě (materialia sv. I. str. 74). Tam se odůvodňuje tato výjimečná příslušnost takto: »Die im Absatz 2. gemachte Ausnahme rechtfertigt sich durch sich selbst.« O způsobu rozdělení pozůstalosti rozhodnutí není jiný soud tak povolán, jako soud, který projednával pozůstalost. Soudce zná pozůstalostní poměry a má před sebou soudní spisy, jsou tedy veškeré předpoklady pro tato rozhodnutí splněny. Nikde jinde není procesní látka tak důkladně sebrána. Že pozůstalost byla odevzdána, že tedy pozůstalost jest formálně skončena, nemění na tom nic. Takovým skončením jednání nenabývá jiný soud stejné způsobilosti rozhodnutí o rozdělení jako soud, jenž dříve projednal pozůstalost. Z těchto důvodů byla zavedena výlučná přísluš-